

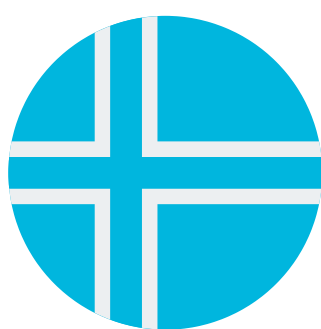
NETTVERK FOR GLOBAL MENTAL HELSE I NORGE

DEN STILLE KRISEN

NORSK MERVERDI

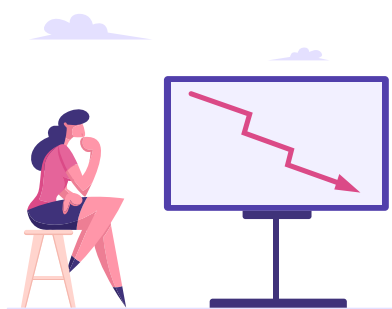
Norsk satsing på psykisk helse i lav- og mellominntektsland (LMIL) de siste årene, gjør at **Norge har en viktig rolle globalt**. Norges strategi for Ikke-smittsomme sykdommer i utviklings samarbeidet inkludert mental helse, har styrket WHO's spesialinitiativ og sivilt samfunnstiltak.

Norsk Nettverk for Global Mental Helse (2012) består av aktører fra sivil samfunn, universiteter, høyskoler og enkeltpersoner. Fokus er på mental helse og psykososial støtte (MHPSS) i humanitært- og utviklingsperspektiv. Nettverket er også tilknyttet nordiske og globale nettverk.

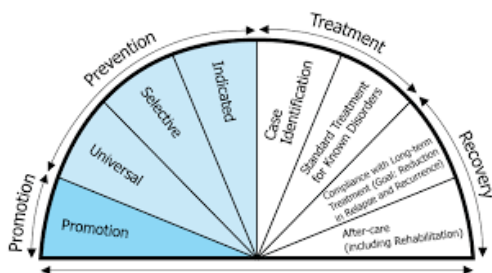
DEN STILLE KRISEN

- Psykisk helse er den viktigste årsaken til nedsatt funksjonsevne.
- Og står for 1 av 6 år levd med nedsatt funksjonsevne.
- I av 8 mennesker i verden lever med psykiske lidelser.
- 85 % bor i LMIL. 75 % har ikke tilgang på behandling.
- Selvmord står for 1 av 100 dødsfall i verden. Ett hvert 40. sek.
- Under 2 % av helsebudsjett i LMIL går til MHPSS, primært til psykiatriske sykehus.
- Innen 2030 vil psykiske lidelser være den vanligste årsaken til for tidlig død. Denne gruppen dør 10-20 år tidligere enn andre, ofte av vanlige sykdommer som kan behandles.

FOREBYGGING OG BEHANDLING

Mental helse inkluderer også nevrologiske tilstander og rusmisbruk (MNS). Det er "Ingen helse, uten mental helse". Målet er å fremme mental helse og forebygge og behandle mental uhelse. Mental helse må integreres i hele samfunnet, både i primærhelsetjenesten og i andre sektorer som utdanning, og må tilpasses kultur og kontekst. Hovedargumenter for satsing på psykisk helse er folkehelse, menneskerettigheter og økonomisk og sosial utvikling.

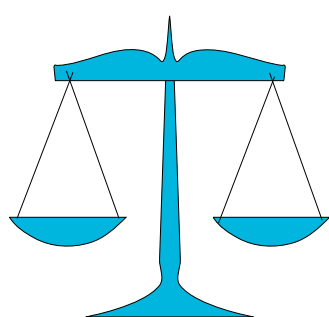
MANGLER KOMPETANSE

LMIL mangler fagkompetanse i psykisk helse. Utdanningene er ofte teoretiske og rettet mot spesialisthelsetjenesten. Det er behov for kompetanse på 'tasksharing' og mer variert utdanningstilbud til yrkesgrupper som aktivitører og spesialpedagoger. Sivilt samfunn spiller en viktig rolle. Det er relativt lite forskning på mental helse i ikke-vestlige land.

RETTIGHETER

Rettigheter for mennesker med psykiske problemer må styrkes for å sikre verdighet, behandling og beskyttelse mot overgrep og tortur. Stigma er knyttet til manglende kunnskap og åpenhet, men også til dårlig behandling når mental helse ikke er integrert i primærhelsetjeneste og lokalmiljø. WHO fremhever lovgivning og fagkunnskap, i tillegg til involvering av mennesker med levd erfaring og sivil samfunn, når tjenester skal utformes.

VIKTIGE DOKUMENTER

WHO World Health Report, 2022. "Transforming mental health for all"

UNDP Human Development Report, 2022. "Uncertain times, Unsettled lives"

UNICEF The State of the World's Children, 2021. "Promoting, protecting and caring for children's mental health"

WWW.GLOBALMENTALHELSE.NO

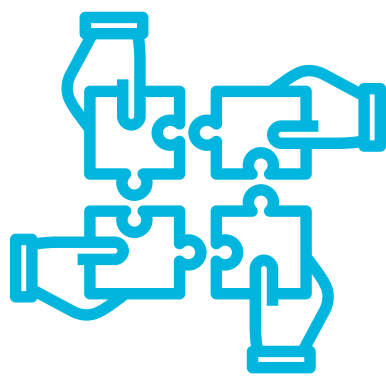
Følg nettverket på Facebook

NETTVERK FOR GLOBAL MENTAL HELSE I NORGE HVA MÅ/KAN GJØRES?

WHO

WHOs medlemsland har vedtatt handlingsplan for mental helse 2013-2030. Psykisk helse må inkluderes i Universell Helsedekning (UHC) og Spesialinitiativet må støttes. WHO har utviklet anbefalinger og program for å øke tilgang til helsetjenester - til å fremme god mental helse. Dette inkluderer bl.a flaggskipet mhGAP for opplæring av førstelinjetjeneste, flere lavterskel intervensjoner og Quality Rights Tool Kit som fremmer kvalitet i tjenestene.

SAMHANDLING (SDG 17)

Mental helse i LMIL er fortsatt et relativt ungt felt med få aktører. Samhandling er vesentlig på tvers av profesjoner, sektorer, tradisjonelle grupperinger og gjennom opplæring av ufaglærte i førstelinjetjenesten. Nettverket promoterer samarbeid med WHO, norske aktører, nasjonale myndigheter, forskning og høyere utdanning og lokale sivil samfunnsorganisasjoner.

ET GODT NETTVERK AV TJENESTER

Tilgang til og kvaliteten på mentale helsetjenester i LMIL må styrkes på alle nivåer. Lokalsamfunn og sosiale tjenester, selvhjelp og sosial støtte er basen. Ufaglærte i primærhelsetjenesten utgjør den største ressursen. I tillegg må et bredt nasjonalt fagmiljø bygges opp som promoterer og sikrer faglige diskusjoner.

NURTURING CARE

Barn trenger god og helhetlig omsorg for å fremme vekst og utvikling. Foreldre/ omsorgsgivere er de viktigste for trygghet og helhetlig omsorg, med betydning for barnas helse gjennom livet.

Begrepet 'Nurturing Care' brukes for å tydeliggjøre at barns behov og utvikling går på tvers av enkeltsektorer og fag. Barn trenger responsiv omsorg, muligheter for stimulering og læring, helsehjelp, ernæring og beskyttelse. Støtte til omsorgsgivere er av de viktigste forebyggende tiltakene.

I HUMANITÆRE SITUASJONER

Krig og naturkatastrofer rammer millioner. Aldri har flere mennesker vært på flukt. Forekomst av psykiske lidelser i slike situasjoner er høyere enn man tidligere trodde. Over 20% har psykiske lidelser og mange flere med psykiske problemer. Tiltak og tjenester er nødvendig på alle nivåer - fra grunnleggende tjenester til spesialisert behandling. Kriser kan være en mulighet for å fjerne fordommer og bedre et lands helsesystemer også for mental helse.

ALARMEN GÅR FOR VERDENS MENTALE HELSE

WWW.GLOBALMENTALHELSE.NO

Følg nettverket på Facebook